

COHORT 2023-2025

EXAMENREGLEMENT

HANZE COLLEGE

Oosterhout

Preambule

Inbedding reglementen in bestuursfilosofie en waarden vereniging Ons Middelbaar Onderwijs

In de statuten¹ van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs is opgenomen dat de Raad van Bestuur bevoegd is reglementen vast te stellen, waarin die onderwerpen worden geregeld die naar het oordeel van de Raad van Bestuur (nadere) regeling behoeven. In deze preambule is beschreven vanuit welke waarden en vanuit welke bestuursfilosofie het onderhavige reglement is opgesteld.

Onderwijs met Overtuiging

De visie en strategie van de vereniging zijn vastgelegd in 'Koers 2023: onderwijs met overtuiging'. Koers 2023 is opgesteld om richting te geven aan de ambities en het handelen van de vereniging, te inspireren en uit te dagen. Vertrekpunt daarbij zijn de gedeelde waarden, visie en uitgangspunten (convergentie) en de ruimte voor maatwerk voor scholen in hun eigen situatie en met hun eigen mogelijkheden (divergentie).²

Waardengedreven onderwijs

Goed onderwijs is niet alleen een technisch didactische uitwerking van een onderwijskundige opvatting. Goed onderwijs is ook gebaseerd op onze visie ten aanzien van mens en samenleving. Het basisprincipe van al ons handelen binnen de vereniging, op elke school, is vertrouwen. Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs geeft invulling aan Koers 2023 door vorming van de leerling vanuit de kernwaarden goed onderwijs, goed mens, goed leven en goed handelen. Deze kernwaarden zijn beschreven in de identiteitsnotitie 'Zingeving en goed onderwijs'. Deze notitie is opgesteld vanuit de overtuiging dat onze identiteit, onze waarden, terug zijn te zien in gedragingen van alle betrokkenen bij de vereniging.³

Goed handelen

'Goed handelen' is nader uitgewerkt in de integriteitscode van de vereniging. De integriteitscode versterkt de ambities van de vereniging uit Koers 2023 en de kernwaarden zoals omschreven in de identiteitsnotitie. Het basisprincipe van al ons handelen, vertrouwen, loopt als een rode draad door de tekst van de code.⁴ De integriteitscode bevat de basisprincipes die passen bij onze identiteit en hoe we met elkaar omgaan. Het is bewust geen standaard reglement.

Verscheidenheid en diversiteit

Waardengedreven onderwijs verdiepen we met elkaar door in dialoog te blijven. Iedereen heeft hierbij andere beginselen, principes en overtuigingen. We staan open voor elkaars standpunten en benutten diversiteit.⁵ Op die manier kunnen we iedere dag van en met elkaar leren.⁶

Goed onderwijsbestuur

In het licht van good governance en de wet- en regelgeving omtrent goed onderwijsbestuur moeten toezicht en verantwoording zijn verankerd in de organisatiestructuur. De statuten en reglementen binnen Ons Middelbaar Onderwijs zijn in de lijn van goed onderwijsbestuur opgesteld. Daarbij blijft het uitgangspunt waardengedreven handelen met het basisprincipe vertrouwen. De basis voor ons handelen ligt aldus vast in de bovengenoemde documenten en is ook bij onze statuten en reglementen telkens weer het uitgangspunt.

---

¹ Artikel 26 lid 1. Dit betreft in ieder geval het huishoudelijk reglement, het managementstatuut en het reglement voor de raden van advies.

² ['Koers 2023: Onderwijs met overtuiging'](#), vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (2017)

³ Identiteitsnotitie ['Zingeving en goed onderwijs'](#), vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (2013)

⁴ Integriteitscode vereniging Ons Middelbaar Onderwijs ['Goed Handelen'](#) (2017)

⁵ [Diversiteitsbeleid 'diversiteit & inclusie', vereniging Ons Middelbaar Onderwijs \(2017\)](#)

⁶ ['Koers 2023: Onderwijs met overtuiging'](#), vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (2017)

INHOUD

Hoofdstuk 1 Algemeen	6
Artikel 1 Begripsbepalingen	6
Artikel 2 Waardengedreven handelen.....	7
Artikel 3 Werkingsomvang	7
Artikel 4 Examenreglement: inhoud en vaststelling.....	7
Artikel 5 Ingangsdatum en werkingsduur.....	8
Artikel 6 Eindexamen	8
Artikel 7 Inhoud eindexamen	8
Artikel 8 De examensecretaris	8
Artikel 9 De benoeming en samenstelling van de examencommissie	9
Artikel 10 De taken en bevoegdheden van de examencommissie	9
Artikel 11 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden	10
Artikel 12 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid.....	10
Artikel 13 Beroep bij besluiten inzake maatregelen onregelmatigheden.....	10
Artikel 14 Bezwaar en beroep examenzaken (m.u.v. onregelmatigheden)	11
Artikel 15 Regionale beroepscommissie leerlingzaken	11
Hoofdstuk 2 Het eindexamenprogramma	12
PARAGRAAF 2.1 PROGRAMMA MAVO (VMBO THEORETISCHE LEERWEG)	12
Artikel 16 Vakken en profielwerkstuk eindexamen mavo (vmbo theoretische leerweg) 12	
Artikel 17 Overeenkomstig vak op het niveau vwo of havo	12
Artikel 18 ontheffing lichamelijke opvoeding mavo (vmbo theoretische leerweg).....	12
PARAGRAAF 2.2 PROGRAMMA MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)	13
Artikel 19 Vakken en profielwerkstuk eindexamen mavo (vmbo gemengde leerweg)... 13	
Artikel 20 Overeenkomstig vak op het niveau vwo of havo	13
Artikel 21 Vrijstellingen leerlingen profielen Mavo (vmbo gemengde leerweg)	13
Artikel 22 Ontheffing leerlingen profielen mavo (vmbo gemengde leerweg)	13
Artikel 23 Ontheffing lichamelijke opvoeding mavo (vmbo gemengde leerweg)	14
PARAGRAAF 2.3 PROGRAMMA VMBO KADERBEROEPSGERICHTE LEERWEG.....	15
Artikel 24 Vakken eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg	15
Artikel 25 Overeenkomstig vak op niveau VWO, HAVO of andere leerweg en extra vak	15
Artikel 26 Ontheffing lichamelijke opvoeding vmbo kaderberoepsgerichte leerweg.....	15
PARAGRAAF 2.4 PROGRAMMA VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG	16
Artikel 27 Vakken eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg	16
Artikel 28 Overeenkomstig vak op niveau vwo, havo of andere leerweg en extra vak.. 16	
artikel 29 Ontheffing lichamelijke opvoeding vmbo basisberoepsgerichte leerweg	16

Hoofdstuk 3 Aanvullende bepalingen eindexamen	18
Artikel 30 Extra vak	18
Artikel 31 Vak op hoger niveau	18
Artikel 32 Examen in voorlaatste jaar c.q. versneld eindexamen	18
Artikel 33 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte	18
Artikel 34 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal	19
Artikel 35 Spreiding voltooiing eindexamen	19
Hoofdstuk 4 Het schoolexamen	20
Artikel 36 Schoolexamen	20
Artikel 37 Examendossier	20
Artikel 38 Tijdstip afsluiting schoolexamen in bijzondere gevallen	20
Artikel 39 het pta	20
Artikel 40 PTA: inhoud	20
Artikel 41 PTA: vaststelling	21
Artikel 42 PTA: wijziging	21
Artikel 43 Afname schriftelijke schoolexamens	21
Artikel 44 Afname digitale schoolexamens	22
Artikel 45 Afname praktische schoolexamens	23
Artikel 46 Te laat komen en verhindering bij het schoolexamen	24
Artikel 47 Inhaalmogelijkheid bij ziekte en bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheden	24
Artikel 48 Niet tijdig inleveren	24
Artikel 49 Onwel worden tijdens een schoolexamen	24
Artikel 50 Fraude tijdens een schoolexamen	24
Artikel 51 Beoordeling van het schoolexamen	25
Artikel 52 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo	25
Artikel 53 Herkansingen	25
Artikel 54 Inhoud van de herkansing	26
Artikel 55 Beoordeling van schoolexamen in geval van herkansing	26
Artikel 56 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen	26
Artikel 57 Verstrekking beoordeling schoolexamen	26
Artikel 58 Gemiddeld eindcijfer schoolexamens	26
Artikel 59 Overgang en behaalde resultaten bij opstromen, afstromen, instromen, doubleren en zakken in examenjaren	27
Artikel 60 Het profielwerkstuk	27
Artikel 61 Het loopbaandossier	27
Artikel 62 Schoolexamen rekenen	28

Artikel 63 Afronding van het schoolexamen.....	28
Artikel 64 Bewaren schoolexamenwerk.....	28
Hoofdstuk 5 Het centraal examen.....	29
Artikel 65 Centraal examen	29
Artikel 66 Afwijkend tijdstip centraal examen	29
Artikel 67 De opgaven voor het centraal examen	29
Artikel 68 Afname centraal examen.....	29
Artikel 69 Afname centrale schriftelijke examens.....	29
Artikel 70 Afname flexibele digitale examens.....	31
Artikel 71 Afname C(S)PE	31
Artikel 72 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak	33
Artikel 73 Te laat komen bij een centraal examen	33
Artikel 74 Onwel worden tijdens een centraal examen	33
Artikel 75 Bijzondere omstandigheden centraal examen.....	34
Artikel 76 Fraude tijdens een centraal examen.....	34
Artikel 77 Beoordeling Centraal examen door examiner en gecommitteerde	34
Artikel 78 Beoordeling Centraal Digitaal Examen C(S)PE	35
Artikel 79 Beoordeling Centraal Examen C(S)PE door examiner en door tweede examiner.....	35
Artikel 80 Vaststelling score en cijfer centraal examen.....	35
Artikel 81 Vaststelling uitslag eindexamen.....	36
Artikel 82 Eindcijfer vakken eindexamen.....	36
Artikel 83 Uitslag eindexamen vmbo/mavo	36
Artikel 84 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in overeenkomstig vak op hoger niveau.....	37
Artikel 85 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar	37
Artikel 86 Bekendmaking	37
Artikel 87 Inzage beoordeling en normering van gemaakt examenwerk	37
Artikel 88 Herkansing centraal examen	37
Artikel 89 Cijfer en uitslag na herkansing.....	38
Artikel 90 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten.....	38
Artikel 91 Cijferlijst eindexamen.....	38
Artikel 92 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo/mavo	38
Artikel 93 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg	39
Artikel 94 Vermelding profiel en leerweg op diploma	39
Artikel 95 Judicium Cum Laude mavo	39
Artikel 96 Voorlopige cijferlijst	39

Artikel 97 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen.....	40
Artikel 98 Duplicaten	40
Artikel 99 Bewaren werk centraal eindexamen	40
Hoofdstuk6 Overige bepalingen.....	41
Artikel 100 Slotbepaling.....	41
Artikel 101 Hardheidsclausule	41

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

ARTIKEL 1 BEGRIPSBEPALINGEN

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Adjunct-directeur : de verantwoordelijke van een afdeling (vmbo en mavo).
2. Algemene vakken: vakken niet zijnde profielvakken en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken.
3. Beroepscommissie: regionale commissie waar kandidaten in beroep kunnen gaan, zoals geregeld in het Reglement bezwaar en beroep in leerlingenzaken OMO.
4. Bevoegd gezag: Raad van Bestuur van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, in dit examenreglement gemandateerd aan de rector.
5. CE: Centraal Eindexamen, zijnde de examens die landelijk worden afgelegd en centraal worden bepaald.
6. College voor Toetsen en Examens (CvTE): zelfstandig college wat verantwoordelijk is voor de centraal examens en de staatsexamens in het Voortgezet Onderwijs.
7. Combinatiecijfer havo/vwo: niet van toepassing op het Hanze College.
8. Combinatiecijfer vmbo: de gemiddelde eindcijfers van de beroepsgerichte keuzevakken, wat aangemerkt wordt als het eindcijfer van één vak.
9. C(S)PE: centraal schriftelijk en praktisch eindexamen in een profielvak.
10. Deeleindexamen: een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
11. Digitale examinering: het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur.
12. Directeur:⁷ locatiedirecteur van een van de locaties van de scholengroep.
13. Eindexamen: een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken, wat bestaat uit het schoolexamen en/of centraal eindexamen.
14. Examencommissie: de commissie zoals omschreven in artikel 2.60d WVO 2020.
15. Examen dossier: het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het gevoegd gezag gedocumenteerde vorm.
16. Examenprogramma: het examenprogramma zoals bedoeld in artikel 2.54 lid 1 en 2 WVO 2020.
17. Examenregeling: het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (PTA) gezamenlijk.
18. Examenreglement: het examenreglement zoals bedoeld in artikel 2.60 lid 1 WVO 2020, waarmee dit reglement wordt bedoeld.
19. Examensecretaris: de secretaris zoals omschreven in artikel 2.51a WVO 2020.
20. Examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen.
21. Examinator: degene die belast is met het afnemen van het examen in een bepaald vak.
22. Extra vak: een vak, in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen.
23. Gecommitteerde: een gecommitteerde zoals bedoeld in artikel 3.22 lid 1 en 2, 3.23 lid 1-4 UB WVO 2020.
24. Havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs
25. Herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal eindexamen of het schoolexamen.
26. Hoofdbedekking: conform [Leerlingenstatuut Kwadrant Scholengroep, hoofdstuk III, artikel 18](#).
27. Inspectie: Inspectie van het Onderwijs.
28. Kandidaat: de leerling van de school die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten.
29. Kunstvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama inclusief culturele en kunstzinnige vorming.
30. Leerlingen: al degenen die als leerling aan deze school staan ingeschreven.
31. Leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, de gemengde leerweg en de theoretische leerweg.
32. Mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, op het Hanze College is dit zowel de gemengde leerweg als de theoretische leerweg.
33. Onze Minister: Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.

⁷ Met de directeur wordt zowel een mannelijk als vrouwelijk persoon bedoeld. Dit geldt evenzo voor de andere vermelde personen.

34. Medezeggenschapsraad: een vertegenwoordigend orgaan van de school op basis van de Wet medezeggenschap op scholen, bestaande uit vertegenwoordigers van ouder(s), leerlingen en personeel met vastgelegde advies- en instemmingbevoegdheden.
35. Ons Middelbaar Onderwijs: de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, afgekort ook wel aangeduid als OMO, zijnde het bevoegd gezag van meerdere middelbare scholen, waaronder Kwadrant Scholengroep, bestaande uit het Cambreur College en het Hanze College.
36. Ouder(s): ouder(s), voogd(en) en/of feitelijke verzorger(s) van de kandidaat.
37. Profiel: samenhangend onderwijsprogramma vanaf leerjaar 4 havo/vwo. Voor het v(m)bo bestaat het profiel uit een samenhangend onderwijsprogramma waarbinnen het profielvak en de keuzevakken worden aangeboden.
38. Profielwerkstuk: Het profielwerkstuk is in het vmbo-g/tl een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het gekozen profiel.
39. Profielvak: vak dat onderdeel uitmaakt van het profiel.
40. Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA): een beschrijving van de leerstofafbakening van het schoolexamenvak voor de leerlingen van de bovenbouw.
41. Raad van Bestuur: Raad van Bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs, zijnde het bevoegd gezag dat is belast met de taken en verantwoordelijkheden, zoals omschreven in de statuten van Ons Middelbaar Onderwijs.
42. Rector: persoon die door de Raad van Bestuur is benoemd als eindverantwoordelijk schoolleider⁸.
43. School: school of instelling waaraan de rector door de Raad van Bestuur is benoemd, hier Hanze College
44. Schoolexamen: het geheel aan onderdelen die ten behoeve van het eindexamen worden afgelegd op school, zoals beschreven in het PTA.
45. Toets: een toets met schriftelijk of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt.
46. Vakken: algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programma onderdelen.
47. Vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, wettelijk gezien bestaande uit de basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg de gemende leerweg en de theoretische leerweg. Op het Hanze College wordt met het Vmbo doorgaans de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg bedoeld, tegenover de mavo die de gemengde leerweg en theoretische leerweg omvat.
48. Vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.
49. Werkdagen: maandag t/m vrijdag, uitgezonderd als deze dagen samenvallen met een algemeen erkende feestdag of met de schoolvakanties.
50. WVO 2020: Wet voortgezet onderwijs 2020
51. UB WVO 2020: Uitvoeringsbesluit wvo 2020

ARTIKEL 2 WAARDENGEDREVEN HANDELEN

Binnen OMO wordt gehandeld volgens de waarden die met elkaar zijn afgesproken in de strategische en richtinggevende documenten.

ARTIKEL 3 WERKINGSOMVANG

Dit examenreglement is van toepassing op de kandidaten van het Hanze College

- vmbo cohort 2023-2025, leerjaar 3 en 4
- mavo cohort 2023-2025, leerjaar 3 en 4

ARTIKEL 4 EXAMENREGLEMENT: INHOUD EN VASTSTELLING

1. De rector stelt een examenreglement vast, nadat instemming van de medezeggenschapsraad is verkregen, dat in elk geval bevat:
  - a. Regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
  - b. Informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.62, eerste lid WVO 2020;

⁸ Met rector wordt zowel een mannelijk als vrouwelijk persoon bedoeld. Dit geldt evenzo voor de andere vermelde personen. Op basis van het schoolmanagementstatuut kunnen bevoegdheden die in dit Examenreglement zijn genoemd als verantwoordelijkheid van de rector, doorgezet zijn aan een anderen binnen school.

- c. Inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de examenkandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet instaat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
  - d. De samenstelling en het adres van de regionale beroepscommissie.
2. De rector kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel a WVO 2020:
  - a. Na overleg met de examencommissie; en
  - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De rector zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. De rector hoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De rector zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.

ARTIKEL 5 INGANGSDATUM EN WERKINGSDUUR

Dit examenreglement treedt in werking op 1 augustus 2023 en is van kracht voor de duur van het PTA waaraan dit reglement is gekoppeld.

ARTIKEL 6 EINDEEXAMEN

1. De rector geeft de leerlingen de gelegenheid om het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de rector in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. De rector kan personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, in de gelegenheid stellen een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van de rector. Examinatoren kunnen zijn de adjunct-directeur, leden van de directie en docenten van de school.
4. De rector kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van de rector.

ARTIKEL 7 INHOUD EINDEEXAMEN

1. De rector stelt de examenkandidaat in de gelegenheid de vakken of andere programmaonderdelen waarin hij eindexamen aflegt te kiezen, voor zover de rector de examenkandidaat in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
3. Het schoolexamen vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk.

ARTIKEL 8 DE EXAMENSECRETARIS

1. De rector wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.57, tweede lid en 2.58, vierde lid WVO 2020.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
  - b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 2.60, eerste lid WVO 2020;
  - c. de uitvoering van het PTA, bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid WVO 2020; en
  - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
  - e. indien een wettelijk onomstreden recht, het behandelen van verzoeken⁹ van kandidaten voor vrijstelling of ontheffing.

---

⁹ Zie bijlage 1 voor een stroomschema van dit proces

4. De rector stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede, derde en vierde lid worden opgenomen.
5. De rector verstrekt de taakomschrijving aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Contactgegevens examensecretaris:
Dhr. Bart Seegers
Bouwlingstraat 74, 4902 AK Oosterhout
Tel nr. 0162 453 581
bseegers@hanze-college.nl

ARTIKEL 9 DE BENOEMING EN SAMENSTELLING VAN DE EXAMENCOMMISSIE

1. De rector:
  - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van de schooldirectie;
  - b. de rector van de school;
  - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school;
  - d. leerlingen van de school en hun ouder(s).
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de rector er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de directeur de overige leden van de examencommissie.

ARTIKEL 10 DE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 WVO 2020 voor de rector;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a WVO 2020 voor de rector;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
  - e. behandelen van verzoeken van kandidaten voor bijzondere maatregelen bij een schoolexamen, wegens persoonlijke omstandigheden van de kandidaat;
  - f. indien geen wettelijk onomstreden recht, het behandelen van verzoeken van kandidaten voor vrijstelling en ontheffing;
  - g. overige door de rector aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan de rector over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met vierde lid, aan de rector en aan de examensecretaris van een school.
6. De examencommissie bestaat uit:
  - a. Dhr. Bart Seegers examensecretaris, docent
  - b. Mevr. Anne Houtepen, docent
  - c. Mevr. Lotte Verheijden, docent

Plaatsvervangend examensecretaris (geen lid van de examencommissie): mevr. P. Hellwich-van Aalst

7. Contactgegevens examencommissie:

Bouwlingstraat 74, 4902 AK Oosterhout
Tel.nr. 0162 453 581
examencommissie@hanze-college.nl

ARTIKEL 11 ONREGELMATIGHEDEN; ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de adjunct-directeur van de school maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor Toetsen en Examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt het College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.

ARTIKEL 12 MAATREGELLEN IN GEVAL VAN ONREGELMATIGHEDEN¹⁰ OF AFWEZIGHEID

1. De maatregelen, bedoeld in [artikel 2.61, WVO 2020](#) die de adjunct-directeur jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
  - a. Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. Het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of centraal examen;
  - c. Het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
  - d. Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. De adjunct-directeur zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in bijlschrift aan de inspectie.
5. Alvorens een beslissing wordt opgelegd, hoort de adjunct-directeur in aanwezigheid van een lid van de examencommissie de kandidaat en/of diens ouder(s) en zal de beslissing omkleed met redenen aan de kandidaat en/of diens wettelijke vertegenwoordigers kenbaar worden gemaakt.¹¹

ARTIKEL 13 BEROEP BIJ BESLUITEN INZAKE MAATREGELLEN ONREGELMATIGHEDEN

1. Indien een kandidaat en/of diens wettelijk vertegenwoordiger het niet eens is met de opgelegde maatregel, kan binnen 5 dagen nadat de maatregel is medegedeeld beroep worden ingesteld bij de regionale beroepscommissie leerlingzaken OMO, zoals omschreven in artikel 15.
2. De regionale beroepscommissie beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.

¹⁰ Voorbeelden van onregelmatigheden: zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamen, het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of een handelingsdeel, het examenwerk niet op de juiste wijze inleveren. (delen van het) examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben, examenwerk van anderen inleveren, tijdens een examen afkijken of overleggen met anderen, tijdens een examen gelegenheid geven tot afkijken, aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek, digitaal of op een andere wijze verspreiden van examenmateriaal voordat het examen begint, het bij je dragen van een mobiele telefoon, het maken van aantekeningen in een bij het (school)examen goedgekeurd hulpmiddel, zoals een woordenboek, fraude, plagiaat.

¹¹ Zie bijlage 2 voor een stroomschema van dit proces.

ARTIKEL 14 BEZWAAR EN BEROEP EXAMENZAKEN (M.U.V. ONREGELMATIGHEDEN)

1. Ten aanzien van bezwaren en verzoeken heeft de examencommissie de volgende taken:
  - a. behandelen van bezwaren van kandidaten over een primair besluit van de examinator, waaronder de inhoud of de beoordeling van een schoolexamen;
  - b. behandelen van bezwaren van kandidaten over de omstandigheden waaronder een schoolexamen is afgelegd.
2. Tegen een primair besluit van de examensecretaris, zoals bedoeld onder artikel 8.3.e, of tegen een primair besluit van de examencommissie, zoals bedoeld onder artikel 10.1.e en 10.1.f, kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen nadat het besluit aan de leerling en ouder(s) is medegedeeld, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de rector, zoals omschreven in artikel 7a van het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
3. Tegen een primair besluit van de examinator, zoals bedoeld in lid 1 onder a of een omstandigheid zoals bedoeld in lid 1 onder b, kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen nadat het besluit aan de leerling en ouder(s) is medegedeeld dan wel de omstandigheid zich heeft voorgedaan, schriftelijk en gemotiveerd bezwaar worden gemaakt bij de examencommissie en in afschrift aan de rector, zoals omschreven in artikel 7b van het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
4. Tegen het besluit van de rector of tegen het besluit van de examencommissie kan door de leerling of diens ouder(s) binnen 5 werkdagen beroep worden ingesteld bij de regionale beroepscommissie, zoals bedoeld in artikel 15.

ARTIKEL 15 REGIONALE BEROEPSCOMMISSIE LEERLINGZAKEN

1. Indien een kandidaat en/of diens wettelijke vertegenwoordiger het niet eens is met de opgelegde maatregel, kan binnen 5 dagen nadat de maatregel is medegedeeld beroep worden ingestemd bij de regionale beroepscommissie leerlingzaken OMO¹², zoals omschreven in artikel 8 van het Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.
2. De commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de rector en aan de inspectie.
3. Toezending van een beroepsschrift gebeurt digitaal bij het secretariaat van de commissie via jz@omo.nl of per post aan vereniging Ons Middelbaar Onderwijs ter attentie van de Regionale beroepscommissie, Postbus 574, 5000 AN Tilburg.
4. De vereisten voor het beroepsschrift zijn terug te vinden in artikel 10 van voornoemd Reglement bezwaar en beroep in leerlingzaken OMO.

---

¹² De samenstelling van de verschillende regionale beroepscommissies is terug te vinden in bijlage 1 van het Reglement bezwaar en beroep leerlingzaken OMO.

HOOFDSTUK 2 HET EINDEKAMENPROGRAMMA**PARAGRAAF 2.1 PROGRAMMA MAVO (VMBO THEORETISCHE LEERWEG)****ARTIKEL 16 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEKAMEN MAVO (VMBO THEORETISCHE LEERWEG)**

1. De school verzorgt alle profielen. De profielen zijn:
  - a. techniek,
  - b. zorg en welzijn,
  - c. economie, en
  - d. groen.
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
  - a. Nederlandse taal,
  - b. Engelse taal,
  - c. maatschappijleer,
  - d. lichamelijke opvoeding en
  - e. beeldende vorming, inclusief culturele en kunstzinnige vorming.
3. De twee vakken van het profieldeel van één van de profielen en een profielwerkstuk:
  - a. het profieldeel van het profiel natuur en techniek omvat de volgende vakken:
    - i. wiskunde, en
    - ii. natuur- en scheikunde I.
  - b. Het profieldeel van het profiel zorg en welzijn omvat de volgende vakken:
    - i. biologie, en
    - ii. wiskunde
  - c. Het profieldeel van het profiel economie omvat de volgende vakken:
    - i. economie, en
    - ii. wiskunde.
  - d. het profieldeel van het profiel groen omvat de volgende vakken:
    - i. wiskunde, en
    - ii. biologie, of
    - iii. natuur- en scheikunde I.
4. De twee vakken van het vrije deel van de theoretische leerweg:
  - a. omvat de vakken genoemd in het derde lid, voor zover nog niet gekozen,
  - b. kan omvatten door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en programma onderdelen.

ARTIKEL 17 OVEREENKOMSTIG VAK OP HET NIVEAU VWO OF HAVO

De rector kan de leerling van een school in de gelegenheid stellen in plaats van de vakken voor vmbo theoretische leerweg, de overeenkomstige vakken voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 18 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING MAVO (VMBO THEORETISCHE LEERWEG)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.2 PROGRAMMA MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)

ARTIKEL 19 VAKKEN EN PROFIELWERKSTUK EINDEXAMEN MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)

1. De school verzorgt één profiel. Dit profiel is:
  - a. dienstverlening en producten.
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
  - a. Nederlandse taal,
  - b. Engelse taal,
  - c. maatschappijleer,
  - d. lichamelijke opvoeding en
  - e. beeldende vorming, inclusief culturele en kunstzinnige vorming.
3. De twee vakken van het profieldeel van één van de profielen en een profielwerkstuk:
  - a. het profieldeel van het profiel dienstverlening en producten omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak dienstverlening en producten,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. economie, en
    - iv. biologie, en
    - v. natuur- en scheikunde I.
4. Het vrije deel van de mavo (vmbo gemengde leerweg):
  - a. omvat de vakken genoemd in het derde lid, voor zover nog niet gekozen,
  - b. kan omvatten door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en programma onderdelen.

ARTIKEL 20 OVEREENKOMSTIG VAK OP HET NIVEAU VWO OF HAVO

De rector kan de leerling van een school in de gelegenheid stellen in plaats van de vakken voor vmbo gemengde leerweg, de overeenkomstige vakken voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 21 VRIJSTELLINGEN LEERLINGEN PROFIELEN MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)

De leerling van een school voor mavo die in het bezit is van een diploma vmbo in een andere leerweg dan de leerweg van zijn inschrijving, en die met toepassing van de artikelen 2.18, 2.23 of 2.27 van UB WVO 2020 in plaats van een vak voor de leerweg waarin hij eindexamen heeft afgelegd, examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor een andere leerweg, voor havo of voor vwo, of als extra vak, is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dat vak.

ARTIKEL 22 ONTHEFFING LEERLINGEN PROFIELEN MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)

1. De rector kan een ontheffing verlenen voor de eerste twee leerjaren van het volgen van onderwijs in Franse taal of Duitse taal ook aanmerken als ontheffing voor het volgen van onderwijs in die taal voor de periode waarin de leerling onderwijs in de theoretische, kaderberoepsgerichte of gemengde leerweg volgt. Deze ontheffing wordt verleend aan leerlingen die:
  - a. op grond van artikel 2.4, tweede lid UB WVO 2020, beschikken over een ontheffing en deze ontheffing wordt voortgezet;
  - b. in de periode van de eerste twee leerjaren onderwijs in Spaanse taal, Arabische taal of Turkse taal volgden; of
  - c. onderwijs gaan volgen in de basisberoepsgerichte leerweg en die in het schooljaar voorafgaand aan het betrokken schooljaar leerwegondersteunend onderwijs volgden.
2. Bij een ontheffing op grond van het eerste lid wordt het onderwijs in de betrokken taal vervangen door het onderwijs in Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal, maatschappijkunde, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde.
3. Dit artikel is ook van toepassing op een leerling die in een hoger leerjaar voor de eerste maal in Nederland tot een school is toegelaten.

ARTIKEL 23 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING MAVO (VMBO GEMENGDE LEERWEG)

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.3 PROGRAMMA VMBO KADERBEROEPSGERICHTE LEERWEG

ARTIKEL 24 VAKKEN EINDEXAMEN VMBO KADERBEROEPSGERICHTE LEERWEG

1. De school verzorgt één of meer profielen. De profielen zijn:
  - a. bouw, wonen en interieur,
  - b. produceren, installeren en energie,
  - c. mobiliteit en transport,
  - d. zorg en welzijn,
  - e. economie en ondernemen,
  - f. horeca, bakkerij en recreatie,
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
  - a. Nederlandse taal,
  - b. Engelse taal,
  - c. maatschappijleer,
  - d. lichamelijke opvoeding en
  - e. beeldende vorming, inclusief culturele en kunstzinnige vorming.
3. Het profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel:
  - a. het profieldeel van het profiel bouwen, wonen en interieur omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak bouwen, wonen en interieur,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - b. het profieldeel van het profiel produceren, installeren en energie omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak produceren, installeren en energie,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - c. het profieldeel van het profiel mobiliteit en transport omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak mobiliteit en transport,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - d. het profieldeel van het profiel zorg en welzijn omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak zorg en welzijn
    - ii. biologie, en
    - iii. wiskunde
  - e. het profieldeel van het profiel economie en ondernemen omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak economie en ondernemen
    - ii. economie, en
    - iii. wiskunde.
  - f. het profieldeel van het profiel horeca, bakkerij en recreatie omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak horeca, bakkerij en recreatie
    - ii. economie, en
    - iii. wiskunde.
4. Het vrije deel van de kaderberoepsgerichte leerweg:
  - a. omvat door de kandidaat te kiezen 4 beroepsgerichte keuzevakken.
  - b. kan omvatten door de rector vast te stellen vakken en programma onderdelen.

ARTIKEL 25 OVEREENKOMSTIG VAK OP NIVEAU VWO, HAVO OF ANDERE LEERWEG EN EXTRA VAK

De rector kan een leerling in een kaderberoepsgerichte leerweg in de gelegenheid stellen om in plaats van de vakken voor vmbo kaderberoepsgerichte leerweg, de overeenkomstige vakken van de theoretische leerweg, van de gemengde leerweg, voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 26 ONTHEFFING LICHAAMELIJKE OPVOEDING VMBO KADERBEROEPSGERICHTE LEERWEG

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

PARAGRAAF 2.4 PROGRAMMA VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG

ARTIKEL 27 VAKKEN EINDEXAMEN VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG

1. De school verzorgt één of meer profielen. De profielen zijn:
  - a. bouw, wonen en interieur,
  - b. produceren, installeren en energie,
  - c. mobiliteit en transport,
  - d. zorg en welzijn,
  - e. economie en ondernemen,
  - f. horeca, bakkerij en recreatie,
2. De vakken van het gemeenschappelijk deel zijn voor alle profielen gelijk:
  - a. Nederlandse taal,
  - b. Engelse taal,
  - c. maatschappijleer,
  - d. lichamelijke opvoeding en
  - e. beeldende vorming.
3. Het profieldeel, dat kenmerkend is voor dat profiel:
  - a. het profieldeel van het profiel bouwen, wonen en interieur omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak bouwen, wonen en interieur,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - b. het profieldeel van het profiel produceren, installeren en energie omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak produceren, installeren en energie,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - c. het profieldeel van het profiel mobiliteit en transport omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak mobiliteit en transport,
    - ii. wiskunde, en
    - iii. natuur- en scheikunde I.
  - d. het profieldeel van het profiel zorg en welzijn omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak zorg en welzijn
    - ii. biologie, en
    - iii. maatschappijkunde.
  - e. het profieldeel van het profiel economie en ondernemen omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak economie en ondernemen
    - ii. economie, en
    - iii. wiskunde.
  - f. het profieldeel van het profiel horeca, bakkerij en recreatie omvat de volgende vakken:
    - i. profielvak horeca, bakkerij en recreatie
    - ii. economie, en
    - iii. wiskunde.
4. Het vrije deel van de basisberoepsgerichte leerweg:
  - a. omvat door de kandidaat te kiezen beroepsgerichte keuzevakken.
  - b. kan omvatten door de rector vast te stellen vakken en programma onderdelen.
5. Naast de vakken, bedoeld in lid 2, 3 en 4 kan het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de directeur gemandateerd door de rector hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen en niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van het eindexamen.

ARTIKEL 28 OVEREENKOMSTIG VAK OP NIVEAU VWO, HAVO OF ANDERE LEERWEG EN EXTRA VAK

De rector kan een leerling in een basisberoepsgerichte leerweg in de gelegenheid stellen om in plaats van de vakken voor vmbo basisberoepsgerichte leerweg, de overeenkomstige vakken van de kaderberoepsgerichte leerweg, van de theoretische leerweg, van de gemengde leerweg, voor havo of voor vwo te volgen.

ARTIKEL 29 ONTHEFFING LICHAMELIJKE OPVOEDING VMBO BASISBEROEPSGERICHTE LEERWEG

De rector kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in lichamelijke opvoeding indien de leerling op grond van zijn lichamelijke gesteldheid niet instaat is dit onderwijs

te volgen. De rector stelt de inspectie in kennis van een verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop het berust.

HOOFDSTUK 3 AANVULLENDE BEPALINGEN EINDEXAMEN

ARTIKEL 30 EXTRA VAK

1. Voor zover de school de mogelijkheid biedt, kan de kandidaat in een extra vak (of zelfs meerdere vakken) examens doen.
2. Bij de uitslag van het examen geldt de volgende regel: als een kandidaat bij een bepaalde samenstelling van de behaalde cijfers kan slagen, moet hij ook slagen. Zo nodig wordt een extra vak niet bij de uitslag betrokken. De overgebleven vakken moeten echter wel een eindexamen vormen, men kan dus niet een verplicht vak laten vallen en moet het vakkenpakket aan de eisen van het profiel blijven voldoen.
3. Een extra vak dat niet bij de bepaling van de uitslag is betrokken, wordt niet op het diploma vermeld, maar kan wel op de cijferlijst vermeld worden. Als het gaat om een extra vak dat wel bij de bepaling van de uitslag van het examen is betrokken, kan het vak op het diploma vermeld worden.

ARTIKEL 31 VAK OP HOGER NIVEAU

1. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag hij voor dat vak ook examens doen op dat hogere niveau.
2. Het vak telt in de zak-slaagregeling op dezelfde manier mee als een vak op het eigen niveau. Dit komt op het diploma en de cijferlijst te staan.
3. Als het examen op hoger niveau tegenvalt, kan de kandidaat in het tweede tijdvak alsnog examens op het eigen niveau doen zonder dat dit de herkansingsmogelijkheden beïnvloedt. Het laatst behaalde cijfer telt. Als de kandidaat terugvalt naar het eigen niveau, vervalt het cijfer op hoger niveau, ook al is dat een hoger cijfer.
4. Als de kandidaat een vak op hoger niveau volgt, mag hij ook op het eigen niveau examens doen. De kandidaat geeft dit aan vóór het eerste tijdvak begint. Dan geldt wel dat het hoogste cijfer telt na eventuele herkansing.
5. Het programma van toetsing en afsluiting regelt per vak wat er gebeurt met het schoolexamencijfer als de kandidaat gebruik maakt van de terugvaloptie bij het examen in een vak op een hoger niveau. Het schoolexamencijfer kan niet worden omgerekend en de inspectie moet altijd toestemming verlenen.

ARTIKEL 32 EXAMEN IN VOORLAATSTE JAAR C.Q. VERSNELD EINDEXAMEN

1. Een kandidaat uit het voorlaatste jaar of direct daaraan voorafgaande leerjaar kan worden toegelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle eindexamenvakken.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. De bepalingen in dit reglement ten aanzien van de uitslag van het eindexamen zijn onverkort van toepassing.
4. Indien een situatie als het eerste lid aan de orde is, zal het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen worden door het College voor Toetsen en Examens.
5. Indien een kandidaat in een of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste jaar of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

ARTIKEL 33 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN BIJ HANDICAP OF ZIEKTE

1. De rector kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De rector bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van dit besluit wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;

- b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
  - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De rector doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

ARTIKEL 34 AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN BIJ ONVOLDOENDE BEHEERSING NEDERLANDSE TAAL

1. De rector kan toestaan dat een examenkandidaat op grond onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgewezen van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in het eerste lid, kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal; of
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De rector doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

ARTIKEL 35 SPREIDING VOLTOOIING EINDEXAMEN

1. De rector kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examen kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De rector geeft de toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de rector afwijken van de eerste volzin voor een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38 van het UB WVO 2020, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK 4 HET SCHOOLEXAMEN

ARTIKEL 36 SCHOOLEXAMEN

1. De rector beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint.
2. Het schoolexamen in een vak waarin ook centraal examen wordt afgelegd, wordt tien werkdagen voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen afgesloten.
3. De rector kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten voor het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.

ARTIKEL 37 EXAMENDOSSIER

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen, zoals gedocumenteerd in een door de rector gekozen vorm.
2. De rector draagt zorg voor het beheer van het examendossier. Per leerling zijn de resultaten van alle in het PTA vermelde onderdelen van het schoolexamen geregistreerd in het examendossier. Deelname aan alle geplande onderdelen van het schoolexamen is verplicht.
3. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 en 2.28 van het UB WVO 2020, als in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

ARTIKEL 38 TIJDSTIP AFSLUITING SCHOOLEXAMEN IN BIJZONDERE GEVALLEN

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 3.17 UB WVO 2020, wordt het schoolexamen in het vak waarop dit schoolexamen betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van het centraal examen in dat vak.
2. Indien het centraal examen wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.

ARTIKEL 39 HET PTA

Het PTA kent verschillende schoolexamen onderdelen, waaronder mogelijk:

- schriftelijke examens/toetsen;
- mondelinge examens/toetsen;
- praktische examens/opdrachten;
- handelingsdelen/handelingsopdrachten;
- profielwerkstuk;
- portfolio;
- loopbaandossier;
- schoolexamen rekenen voor kandidaten zonder wiskunde in het pakket.

ARTIKEL 40 PTA: INHOUD

1. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. Welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. Welke door de rector vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. De inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. De wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. De regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt, d.w.z. de wegingen (onderlinge verhoudingen) van de verschillende schoolexamenonderdelen.
2. De rector draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:

- a. De verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
- b. De examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
- c. Examenstof die is gekozen door de rector.

ARTIKEL 41 PTA: VASTSTELLING

1. De rector stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. De rector kan bij de vaststelling van het PTA slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
  - a. Na overleg met de examencommissie; en
  - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De rector zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. De rector behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad.
5. Het vastgestelde examenreglement en PTA worden jaarlijks voor 1 oktober toegestuurd aan de inspectie en beschikbaar gesteld aan de kandidaten in het eerste examenjaar. Indien een specifiek gedeelte van het PTA slechts geldig is voor één schooljaar ontvangen de kandidaten in de examenjaren voor 1 oktober van enig leerjaar het PTA betreffende dat jaar.

ARTIKEL 42 PTA: WIJZIGING

1. De rector kan het PTA na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. In het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het PTA; of
  - b. Ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het PTA.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De rector kan bij de vaststelling van een wijziging van het PTA slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
  - a. Na overleg met de examencommissie; en
  - b. Indien de rector de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 2.60b WVO 2020 zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

ARTIKEL 43 AFNAME SCHRIFTELIJKE SCHOOLEXAMENS

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op het proces verbaal.
2. Het schoolexamen wordt gemaakt op door de school geaarmerkt papier. Het door de school geaarmerkt kladpapier wordt door de school verstrekt.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een examen toegelaten.
4. De kandidaat plaatst zijn naam op alle pagina's van het werk.
5. Schoolexamens worden gemaakt met een blauwe of zwarte pen. Tekeningen of grafieken worden met potlood gemaakt. Het gebruik van correctielak, -pen of -lint is niet toegestaan.
6. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
7. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
8. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking - die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn - niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het schoolexamen gehouden wordt verzameld.
9. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
10. Gedurende het examen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.

11. Kandidaten leveren het gemaakte examenwerk persoonlijk in bij de aanwezige surveillant in de examenzaal door het werk gesorteerd met de opgaven bovenop op de hoek van de bank neer te leggen en te wachten tot het werk is ingenomen.
12. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
13. Indien een kandidaat een computer als schrijfgerei gebruikt wordt de volgende procedure gevolgd: de kandidaat geeft aan het werk in te willen leveren. Daarna neemt de surveillant dit werk in ontvangst en maakt een uitdraai van het gemaakte werk. Vervolgens controleert de kandidaat het geprinte werk en tekent voor akkoord.
14. De surveillant die uitwerkingen van een examen inneemt controleert of het aantal ingeleverde blaadjes klopt met het aangegeven aantal.
15. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
16. De surveillant die vaststelt dat een kandidaat die voortijdig de examenzaal verlaat, het werk niet volledig heeft gemaakt, onthoudt zich van commentaar.
17. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.
18. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
19. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
20. Indien een kandidaat onverhoopt het examenwerk met potlood heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
21. De examinerator vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.
22. Het schoolexamenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
23. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
24. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd via het roosterprogramma Zermelo/Magister/Peppels.
25. Voor leerlingen, die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 25% van de examentijd met een maximum van 30 minuten.

ARTIKEL 44 AFNAME DIGITALE SCHOOLEXAMENS

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
2. Het schoolexamen wordt gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het schoolexamen niet toegankelijk mogen zijn.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een examen toegelaten.
4. De kandidaten kunnen tijdens het schoolexamen geen kennis nemen van elkaars antwoorden.
5. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
6. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
7. In het examenlokaal zijn jassen, etuis en hoofdbedekking- die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het schoolexamen gehouden wordt verzameld.
8. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
9. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
10. Gedurende het examen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
11. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk correct en onder toezicht van de afnameleider ¹³ hebben opgeslagen.
12. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
13. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
14. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.

¹³ De afnameleider begeleidt en monitort de afname in de afnamemonitor van facet.

15. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
16. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
17. De examinerator vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.
18. Het schoolexamenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
19. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
20. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd het roosterprogramma Zermelo/Magister/Peppels.
21. Voor leerlingen, die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 25% van de examentijd met een maximum van 30 minuten.

ARTIKEL 45 AFNAME PRAKTISCHE SCHOOLEXAMENS

1. Voor de aanvang van elk schoolexamen controleert de surveillant of elke kandidaat aanwezig is. Elke leerling die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
2. Het schoolexamen wordt, indien noodzakelijk, gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het schoolexamen niet toegankelijk mogen zijn.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een examen toegelaten.
4. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of per kandidaat alle benodigde opgaven, digitale bestanden, materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen aanwezig zijn.
5. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of de werkplekken per kandidaat zo ingericht zijn dat elke kandidaat, mede gelet op de aard en inhoud van de opgaven, individueel kan werken.
6. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het schoolexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
7. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
8. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking- die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het schoolexamen gehouden wordt verzameld.
9. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan om zonder toestemming van de surveillant(en) het examenlokaal te verlaten.
10. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
11. Gedurende het examen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
12. Bij het maken van hetzelfde examen is er voor alle kandidaten een eenduidige startsituatie.
13. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend op welk moment de kandidaat zijn (deel)opdracht inlevert.
14. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk correct en onder toezicht van de surveillant hebben ingeleverd.
15. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het schoolexamen mee worden genomen.
16. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
17. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.
18. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
19. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
20. De examinerator vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen op het proces-verbaal.
21. Het schoolexamenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
22. Het lokalenrooster wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de eerste dag waarop een schoolexamen wordt afgenomen, bekend gemaakt.
23. Het rooster met de examenlokalen wordt gecommuniceerd via het roosterprogramma Zermelo/Magister/Peppels.
24. Voor leerlingen, die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 25% van de examentijd met een maximum van 30 minuten.

ARTIKEL 46 TE LAAT KOMEN EN VERHINDERING BIJ HET SCHOOLEXAMEN

1. De kandidaat is verplicht alle onderdelen van het schoolexamen (zie PTA) af te leggen.
2. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet kan deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen, moet dit vóór aanvang van het schoolexamen door een van de ouder(s) persoonlijk telefonisch gemeld worden bij de receptie van het Hanze College.
3. De kandidaat die door ziekte of overmacht niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen heeft het recht op een inhaalmogelijkheid.
4. Indien een kandidaat zich aan een onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden afwezig is, dan is er sprake van een onregelmatigheid .
5. Een kandidaat die te laat komt voor een schriftelijke toets, met uitzondering van een luistertoets, mag tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van het schoolexamen tot het lokaal worden toegelaten, tenzij de examensecretaris en/of rector anders beslist. De kandidaat is verplicht de toets binnen de vastgestelde tijdsduur af te leggen; hij levert zijn werk dus op het tijdstip in dat voor de andere kandidaten geldt. Indien een kandidaat meer dan 30 minuten te laat is, wordt hij niet meer toegelaten. Er is dan sprake van verhindering. Is de kandidaat met een geldige reden meer dan 30 minuten te laat dan krijgt de kandidaat een nieuwe eerste kans. Is de kandidaat zonder geldige reden meer dan 30 minuten te laat dan is er sprake van een onregelmatigheid.
6. De directeur, de examensecretaris en/of de adjunct-directeur informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.
7. Een kandidaat die bij een mondelinge toets, een practicum of een luistertoets te laat komt, wordt uitgesloten voor dit examen en is er sprake van een onregelmatigheid.

ARTIKEL 47 INHAALMOGELIJKHEID BIJ ZIEKTE EN BIJZONDERE VAN ZIJN WIL ONAFHANKELIJKE OMSTANDIGHEDEN.

De kandidaat die door ziekte of bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheden niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen heeft het recht op een inhaalmogelijkheid.

ARTIKEL 48 NIET TIJDIG INLEVEREN

1. Inleverdata voor de praktische opdrachten, keuzevakken, het profielwerkstuk en het fictiedossier zijn bindend. Op de met de examinerator afgesproken datum levert de leerling altijd in hetgeen hij af heeft. Het inleveren van het genoemde werk is verplicht.
2. Niet tijdig gemaakt of zonder geldige reden niet ingeleverd werk wordt beschouwd als onregelmatigheid.

ARTIKEL 49 ONWEL WORDEN TIJDENS EEN SCHOOLEXAMEN

1. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, wordt door een van de surveillant(en) begeleid bij het verlaten van de examenruimte. In overleg met de kandidaat beoordeelt een lid van de examencommissie, de examensecretaris of de rector of de door hen aangewezen persoon of de kandidaat in staat is het examen te hervatten.
2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de examensecretaris en/of rector beslissen, dat het gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag tijdens een inhaalmoment het schoolexamen inhalen.
3. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling ziek is geworden bij het schoolexamen.
4. De adjunct-directeur informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de wijze waarop het schoolexamen zal worden afgerond.

ARTIKEL 50 FRAUDE TIJDENS EEN SCHOOLEXAMEN

1. Indien een surveillant bij een schoolexamen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
3. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is- in staat gesteld het werk af te maken.
4. Op alle oorspronkelijke bladen wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen worden alle bladen vervolgens ingenomen.

5. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Indien een frauduleuze handeling is geconstateerd, dan wordt dit beschouwd als een onregelmatigheid.

ARTIKEL 51 BEOORDELING VAN HET SCHOOLEXAMEN

1. Het correctievoorschrift voor de schriftelijke toetsen wordt vastgesteld door de examinatoren van de betreffende vaksectie.
2. Voor de beoordeling van praktische opdrachten wordt een beoordelingsformulier samengesteld door de examinatoren van de betreffende vaksectie. De criteria worden vooraf aan de kandidaat bekendgemaakt.
3. Bij het profielwerkstuk worden zowel het proces van de totstandkoming, het product zelf alsmede de eventuele presentatie in de beoordeling betrokken. De criteria worden vooraf aan de kandidaten bekendgemaakt.
4. De totstandkoming van het cijfer voor het schoolexamen van de afzonderlijke vakken is vastgelegd in het vakinhoudelijke gedeelte van het PTA.
5. Voor elk onderdeel van het schoolexamen ontvangt de kandidaat een beoordeling.
6. Beoordelingen zullen worden uitgevoerd door de examinator die het vak verzorgt waaraan de toets of de praktische opdracht is gekoppeld.
7. Bij vakoverstijgende praktische opdrachten vindt de beoordeling plaats door de betrokken examinatoren samen of door de betrokken examinator en een tweede beoordelaar. Dit wordt vooraf aan de kandidaat bekendgemaakt.
8. Van iedere beoordeling van een mondeling examen, praktische opdracht of handelingsdeel, die bij het bepalen van het eindoordeel meetelt, stelt de examinator de kandidaat binnen een periode van maximaal tien werkdagen op de hoogte.
9. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
10. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
11. In alle schoolsoorten wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'.
12. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.
13. De kandidaat heeft het recht om samen met de examinator het gemaakte werk in te kijken, zodat duidelijk is hoe het gemaakte schoolexamen is beoordeeld en genormeerd.

ARTIKEL 52 BEOORDELING PROFIELWERKSTUK IN HET VMBO

1. In afwijking van artikel 55 lid 9 wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende».
2. De beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

ARTIKEL 53 HERKANSINGEN

1. Een kandidaat heeft het recht om deel te nemen aan herkansingen van schoolexamens.
2. Niet alle toetsen zijn te herkansen. In het PTA staat voor ieder vak opgenomen welke toetsen/praktische opdrachten voor een herkansing in aanmerking kunnen komen.
3. Na de toetsweek in leerjaar 4 (december) kan er maximaal één theorietoets herkanst worden.
4. De dagen waarop de herkansingen plaatsvinden, zijn opgenomen in het jaarrooster.
5. Voor kandidaten die door omstandigheden een examen gespreid afronden geldt dat zij een persoonlijk programma krijgen aangeboden.
6. Voor kandidaten van het vmbo en mavo is het niet mogelijk om voor maatschappijleer één onderdeel van het PTA te herkansen. Het herexamen omvat een selectie van alle onderdelen uit het maatschappijleerprogramma. Een kandidaat die een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 6 moet een herexamen aangeboden krijgen.
7. Een kandidaat maakt door middel van het invullen van het herkansingsformulier kenbaar dat hij deel wil nemen aan de herkansingen. Hij geeft op dit formulier aan welk specifiek onderdeel van welk vak hij wil herkansen.
8. Indien een kandidaat het formulier niet tijdig inlevert, vervalt daarmee zijn recht op herkansen.
9. De examencommissie kan in uitzonderlijke gevallen een extra herkansing toewijzen.

ARTIKEL 54 INHOUD VAN DE HERKANSING

1. Toetsen moeten in hun geheel worden herkanst. Herkansingstoetsen hebben in beginsel dezelfde vorm, duur en zwaarte als de oorspronkelijke toetsen.
2. Praktische (deel)opdrachten kunnen alleen worden herkanst door het aanvullen of opnieuw uitvoeren van de oorspronkelijke opdracht.

ARTIKEL 55 BEOORDELING VAN SCHOOLEXAMEN IN GEVAL VAN HERKANSING

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of een herkansing, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.
2. Indien een leerling ongeoorloofd afwezig is bij het afnamemoment van de herkansing, vervalt de mogelijkheid tot herkansen van deze toets.

ARTIKEL 56 HEREXAMEN SCHOOLEXAMEN VMBO ZONDER CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een leerling ongeoorloofd afwezig is bij het herexamen, vervalt de mogelijkheid tot herkansen van deze toets.
2. De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
3. De rector van een school voor mavo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
4. Het herexamen omvat door de rector aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
5. De rector gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.
6. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

ARTIKEL 57 VERSTREKKING BEOORDELING SCHOOLEXAMEN

1. Bij afsluiting van een periode verstrekt de directeur het volgende:
  - a. Een overzicht van alle tot dan toe behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. Voor de aanvang van het centraal examen verstrekt de directeur het volgende:
  - a. Het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
  - b. De beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - c. De beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
  - d. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
3. De directeur en de examensecretaris tekenen voor de verstrekking van de in het tweede lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
4. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het tweede lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
5. In het vmbo, in het bijzonder de basisberoepsgerichte- en de kaderberoepsgerichte leerweg, wordt vaak gebruik gemaakt van de flexibele digitale examens waardoor het kan voorkomen dat het niet mogelijk is om alle schoolexamenresultaten van alle vakken tegelijk te verstrekken. Het is dan ook niet verplicht alle schoolexamenresultaten tegelijk te communiceren aan de kandidaat, dit kan ook apart.

ARTIKEL 58 GEMIDDELD EINDCIJFER SCHOOLEXAMENS

1. Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen voor de schoolexamens die aan de kandidaat zijn gegeven. De totstandkoming van het cijfer, het gewogen gemiddelde, voor het schoolexamen van de afzonderlijke vakken is vastgelegd in het vakinhoudelijke gedeelte van het PTA.
2. Bij de bepaling van het gewogen gemiddelde wordt rekenkundig afgerond op 1 decimaal. Het getal wordt op 1 decimaal naar beneden afgerond als de eerste twee getallen achter de komma .44 of lager zijn. Het getal wordt op 1 decimaal naar boven afgerond als de eerste twee getallen achter de komma .45 of hoger zijn.
3. Als in enig vak in het schoolexamen een opdracht wordt aangemerkt als handelingsdeel, dient dit als "voldaan" te worden afgesloten.

4. In het keuzedeel van de beroepsgerichte vakken moet elk vak afzonderlijk afgesloten worden met minimaal een 4,0. De leerling is bij een lager cijfer dan 4,0 gezakt voor zijn examen.
5. Het keuzedeel wordt afgesloten als schoolexamen, maar telt mee als combinatiecijfer van de beroepsgerichte vakken binnen de basisberoepsgerichte leerweg/de kaderberoepsgerichte leerweg /de gemengde leerweg.
6. Het profielwerkstuk moet bij de gemengde leerweg en de theoretische leerweg worden afgesloten met de beoordeling "voldoende" of "goed".
7. Het loopbaandossier moet worden afgesloten met de beoordeling "voldoende".

ARTIKEL 59 OVERGANG EN BEHAALDE RESULTATEN BIJ OPSTROMEN, AFSTROMEN, INSTROMEN, DOUBLEREN EN ZAKKEN IN EXAMENJAREN

1. Alle behaalde cijfers in het leerjaar 3 vmbo/mavo, zullen bij de overgang naar het examenjaar in de beoordeling worden meegenomen om te bepalen of kandidaten succesvol het eindexamenjaar kunnen aanvangen.
2. Slechts de cijfers/beoordelingen die per vak genoemd zijn in het PTA tellen mee voor het schoolexamen.
3. Doubleren: Bij doubleren in een voorexamenjaar vervallen alle behaalde resultaten.
4. Opstromen: Aan de hand van het geldend PTA wordt bepaald welke schoolexamenonderdelen ingehaald kunnen worden. Per kandidaat wordt een individueel PTA opgesteld. Is het een eindexamenkandidaat dan ontvangt de kandidaat dit overzicht met planning vóór 1 oktober van de betrokken adjunct-directeur. Is het een kandidaat uit een voorexamenjaar dan ontvangt de kandidaat dit zo spoedig mogelijk.
5. Afstromen: Aan de hand van het geldend PTA wordt bepaald welke schoolexamenonderdelen ingehaald dienen te worden. Is het een eindexamenkandidaat dan ontvangt de kandidaat dit overzicht met planning vóór 1 oktober van de betrokken adjunct-directeur. Is het een kandidaat uit een voorexamenjaar dan ontvangt de kandidaat dit zo spoedig mogelijk.
6. Instroom van nieuwe kandidaten: Vanuit hun vakkenkeuze voor het diploma wordt aan de hand van het geldende PTA bepaald voor welke vakken zij nog leerstof moeten inhalen voor hun examendossier. Per kandidaat wordt een individueel PTA opgesteld.
7. Worden afgewezen: Wanneer een kandidaat afgewezen is en nogmaals aan het eindexamenjaar deelneemt vervallen alle behaalde resultaten uit het eerdere eindexamenjaar. De kandidaat heeft indien mogelijk de keuze om het resultaat van het profielwerkstuk te laten staan of te laten vervallen.
De resultaten uit de voor-examenjaren blijven behouden.

ARTIKEL 60 HET PROFIELWERKSTUK

1. Het profielwerkstuk (pws) is een verplicht onderdeel in het examenprogramma van mavo en heeft betrekking op een thema dat past binnen het profiel waarin de kandidaat onderwijs volgt.
2. Het profielwerkstuk wordt in principe in groepjes gemaakt.
3. De kandidaat ontvangt bij aanvang een handleiding voor het profielwerkstuk. Daarin wordt onder andere uitgelegd hoe de beoordeling tot stand komt; een combinatie van product en proces.
4. De beoordeling vindt plaats door de begeleidende vakdocent aan de hand van criteria die vooraf aan de kandidaat bekend zijn gemaakt. De kandidaat dient de afspraken van de begeleider na te komen. Als dit niet gebeurt, dan heeft dit consequenties voor de eindbeoordeling.
5. Het profielwerkstuk voor mavo moet samen met de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak met minimaal een voldoende worden afgerond.
6. De titel of het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk worden apart op de cijferlijst vermeld.
7. Het profielwerkstuk in het mavo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de kandidaat onderwijs volgt.

ARTIKEL 61 HET LOOPBAANDOSSIER

1. Het loopbaandossier is een wettelijk verplicht onderdeel.
2. Het loopbaandossier bevat opdrachten en (reflectie)verslagen die gericht zijn op de loopbaanontwikkeling van de kandidaat.
3. De eisen die aan het loopbaandossier gesteld worden, staan in het PTA beschreven. Het loopbaandossier dient volledig te worden afgerond

ARTIKEL 62 SCHOOLEXAMEN REKENEN

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.

ARTIKEL 63 AFRONDING VAN HET SCHOOLEXAMEN

1. Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond als:
  - a. alle examens, die in het PTA zijn opgenomen, gemaakt en beoordeeld zijn;
  - b. alle handelingsdelen met "voldoende" zijn afgesloten;
  - c. het profielwerkstuk op mavo met "voldoende" of "goed" beoordeeld is;
  - d. het vak lichamelijke opvoeding met "voldoende" of "goed" beoordeeld is;
  - e. het vak kv1 met "voldoende" of "goed" beoordeeld is;
  - f. het loopbaandossier is afgerond;
  - g. een rekenexamen is afgelegd (alleen voor kandidaten die het vak wiskunde niet gevolgd hebben)
2. Het schoolexamen wordt tenminste 10 werkdagen voor de aanvang van het centraal examen in dat vak afgesloten. Indien het schoolexamen niet is afgerond, kan een kandidaat niet deelnemen aan het centraal examen in dat vak en daardoor geen diploma ontvangen.

ARTIKEL 64 BEWAREN SCHOOLEXAMENWERK

Het door kandidaten gemaakt werk van een schriftelijk schoolexamenonderdeel en beoordelingsformulieren van mondeling schoolexamenonderdeel, een praktische opdracht of een handelingsdeel worden gearchiveerd tot ten minste 6 maanden na vaststelling van de uitslag door de rector ter inzage van belanghebbenden. Een kopie wordt niet verstrekt. Vernietiging van het werk gebeurt conform de Archivering; selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. De archivering kan zowel fysiek als digitaal geschieden.

HOOFDSTUK 5 HET CENTRAAL EXAMEN

ARTIKEL 65 CENTRAAL EXAMEN

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat de gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De rector kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. Het centraal examen in het derde tijdvak wordt afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommiteerde. Bij ministeriële regeling kunnen examens of examenonderdelen worden aangewezen waarbij geen tweede correctie plaatsvindt.
7. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast.

ARTIKEL 66 AFWIJKEND TIJDSTIP CENTRAAL EXAMEN

1. Het College voor Toetsen en Examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor Toetsen en Examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de rector zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

ARTIKEL 67 DE OPGAVEN VOOR HET CENTRAAL EXAMEN

1. Onze Minister draagt er zorg voor dat de opgaven voor het centraal examen tijdig beschikbaar worden gesteld aan de rector van de school.
2. De rector draagt er zorg voor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
3. Het College voor Toetsen en Examens kan opgaven aanwijzen waarop het tweede lid niet van toepassing is.

ARTIKEL 68 AFNAME CENTRAAL EXAMEN

1. De rector draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor Toetsen en Examens.
3. De surveillanten maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector, of een afgevaardigde, samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het College voor Toetsen en Examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

ARTIKEL 69 AFNAME CENTRALE SCHRIFTELIJKE EXAMENS

1. De rector zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Voor de aanvang van elk examen controleert een lid van de examencommissie, de adjunct-directeur of de examensecretaris, of elke kandidaat aanwezig is. Elke kandidaat die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
4. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, toont de examensecretaris of de adjunct-directeur de kandidaten de gesloten pakketten en wordt aan de hand van de vermelde

- gegevens omtrent vak, datum en uur gecontroleerd of dit de juiste pakketten zijn. Deze gegevens en eventueel andere op het pakket vermelde gegevens worden daarna hardop aan de kandidaten voorgelezen ter controle.
5. De examensecretaris of de daartoe aangewezen surveillant opent vervolgens de pakketten met opgaven en eventuele uitwerkbijlagen in aanwezigheid van de kandidaten.
  6. Na het openen van de pakketten is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaten te verstrekken, met uitzondering van mededelingen die door het COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS aan school zijn verstrekt.
  7. Onmiddellijk na het openen van de pakketten, worden de opgaven en eventuele uitwerkbijlagen uitgedeeld en heerst er absolute stilte.
  8. Het werk wordt gemaakt op door de school gewaarmerkt papier. Het door de school gewaarmerkt kladpapier wordt door de school verstrekt.
  9. De kandidaat plaatst zijn naam en examennummer op alle pagina's van het werk.
  10. Eindexamens worden gemaakt met blauwe of zwarte pen. Tekeningen of grafieken worden met potlood gemaakt. Het gebruik van correctielak, -pen of -lint is niet toegestaan.
  11. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het eindexamen.
  12. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
  13. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het centraal examen gehouden wordt verzameld.
  14. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
  15. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
  16. Gedurende het examen is het niet toegestaan om de opgaven de examenzaal mee uit te nemen.
  17. Kandidaten leveren het gemaakte examenwerk persoonlijk in bij de aanwezige surveillant in de examenzaal door het werk gesorteerd met de opgaven bovenop op de hoek van de bank neer te leggen en te wachten tot het werk is ingenomen.
  18. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat niet tijdens het examen mee worden genomen.
  19. Indien een kandidaat een computer/device gebruikt als schrijfinstrument wordt de volgende procedure gevolgd: de kandidaat geeft aan het werk in te willen leveren. Daarna neemt de surveillant dit werk in ontvangst en maakt een uitdraai van het gemaakte werk. Vervolgens controleert de kandidaat het geprinte werk en tekent voor akkoord.
  20. De surveillant die uitwerkingen van een examen inneemt controleert of het aantal ingeleverde blaadjes klopt met het aangegeven aantal.
  21. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
  22. De surveillant noteert op het proces-verbaal de tijd waarop de kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd en levert dit in bij de rector, of afgevaardigde, samen met het gemaakte examenwerk.
  23. De surveillant die vaststelt dat een kandidaat die voortijdig de examenzaal verlaat, het werk niet volledig heeft gemaakt, onthoudt zich van commentaar.
  24. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
  25. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
  26. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
  27. Gedurende het eerste uur van de zitting en het laatste kwartier van de zitting mogen kandidaten de examenzaal niet verlaten.
  28. De surveillant geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest en geeft het eindtijdstip van de reguliere eindexamenzitting aan. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk persoonlijk hebben ingeleverd bij de surveillant en het signaal tot verlaten van de examenzaal is gegeven.
  29. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten tot het sein wordt gegeven de examenzaal te verlaten.
  30. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
  31. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
  32. Indien een kandidaat onverhoopt het examenwerk met potlood heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. Het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.

33. Voor leerlingen die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 25% van de examentijd met een maximum van 30 minuten.

ARTIKEL 70 AFNAME FLEXIBELE DIGITALE EXAMENS

1. De rector zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
3. Voor de aanvang van elk examen controleert een lid van de examencommissie, de adjunct-directeur of de examensecretaris, of elke kandidaat aanwezig is. Elke kandidaat die afwezig is wordt genoteerd op het proces-verbaal.
4. De rector van de school draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het Centraal examen wordt uitgeoefend.
5. De examensecretaris, systeembeheerder, surveillanten en examinatoren tekenen voor geheimhouding van de examenopgaven.
6. De afnameleider¹⁴ zorgt ervoor dat de ingeplande examens pas vlak voor de afname vrijgegeven worden.
7. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, toont de afnameleider de toegangscode van Facet.
8. Na het starten van de examens is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaten te verstrekken, met uitzondering van mededelingen die door het COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS aan school zijn verstrekt.
9. Onmiddellijk na het invoeren van de inlogcode heerst er absolute stilte.
10. Alleen de toegestane hulpmiddelen mogen worden gebruikt bij het eindexamen.
11. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
12. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking – die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het centraal examen gehouden wordt verzameld.
13. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
14. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
15. Het werk wordt gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het centraal examen niet toegankelijk mogen zijn.
16. De kandidaten kunnen tijdens het examen geen kennis nemen van elkaars antwoorden.
17. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat na afloop van de afname niet mee worden genomen.
18. Er mogen geen examenopgaven worden gefotografeerd/gefilmd of geregistreerd (schermafdruck).
19. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
20. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
21. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.
22. Kandidaten mogen na 50% van de examentijd vertrekken.
23. De afnameleider geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest en geeft het eindtijdstip van de reguliere eindexamenzitting aan. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen de examenzaal pas verlaten nadat zij het gemaakte examenwerk correct en onder toezicht van de afnameleider hebben opgeslagen.
24. Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten tot het sein wordt gegeven de examenzaal te verlaten.
25. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
26. De afnameleider controleert aan het einde van de zitting dat alle examens zijn opgeslagen.
27. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
28. Voor leerlingen die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 25% van de examentijd met een maximum van 30 minuten.

ARTIKEL 71 AFNAME C(S)PE

¹⁴ De afnameleider begeleidt en monitort de afname in de afnamemonitor van facet.

1. De rector zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de zitting waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Voor de aanvang van elk examen controleert een lid van de examencommissie, de examensecretaris of de adjunct-directeur, gemandateerd door de rector, of elke kandidaat aanwezig is.
3. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk 30 minuten na de aanvang tot een examen toegelaten.
4. De rector van de school draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het C(S)PE wordt uitgeoefend.
5. De examensecretaris, systeembeheerder, surveillanten en examinatoren tekenen voor geheimhouding van de examenopgaven.
6. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of per kandidaat alle benodigde opgaven, digitale bestanden, materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen aanwezig zijn.
7. Voor aanvang van iedere zitting wordt gecontroleerd of de werkplekken per kandidaat zo ingericht zijn dat elke kandidaat, mede gelet op de aard en inhoud van de opgaven, individueel kan werken.
8. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkexamen wordt gecontroleerd of de correctievoorschriften voor de examinatoren aanwezig zijn.
9. Voor aanvang van iedere zitting van een praktijkopdracht, waarbij kandidaten digitale opdrachten moeten uitvoeren, wordt gecontroleerd of één of meerdere printers beschikbaar zijn waarmee kandidaten een afdruk kunnen maken van opdrachten die door hen moeten worden ingeleverd.
10. Alleen de toegestane hulpmiddelen worden gebruikt bij het centraal eindexamen. De toegestane hulpmiddelen zijn opgenomen in het PTA.
11. De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
12. In het examenlokaal zijn jassen, tassen, etuis en hoofdbedekking – die verhindert dat de ogen goed zichtbaar zijn – niet toegestaan. Deze worden voor in de ruimte/klas waar het C(S)PE gehouden wordt verzameld.
13. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van de surveillant de examenzaal te verlaten.
14. Gedurende het examen kan een kandidaat enkel onder toezicht van een surveillant de examenzaal verlaten voor een toiletbezoek.
15. Bij het maken van hetzelfde examen is er voor alle kandidaten een eenduidige startsituatie.
16. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend op welk moment de kandidaat zijn (deel)opdracht inlevert.
17. Op de overzichtslijst met kandidaten wordt aangetekend wanneer de richttijd van een onderdeel van het C(S)PE wordt overschreden en wat de reden van de overschrijding is.
18. Er mag geen hulp aan kandidaten worden geboden, tenzij anders vermeld in het vakspecifieke deel van deze instructie of in het correctievoorschrift.
19. Het werk wordt, indien noodzakelijk, gemaakt op computers/devices van school, waarbij de kandidaat geen toegang heeft tot gegevens die tijdens het centraal examen niet toegankelijk mogen zijn.
20. De door de kandidaat gemaakte notities mogen door de kandidaat na afloop van de afname niet mee worden genomen.
21. Voor mavo: De gemaakte examenproducten mogen niet openbaar gemaakt worden voordat de landelijke examenperiode is afgelopen (eind tweede tijdvak).
22. Eventuele foto- of filmopnamen van de afname en/of gemaakte producten worden gemaakt door een aangewezen examenfunctionaris en deze worden pas toegankelijk gemaakt na afloop van de landelijke examenperiode.
23. De kandidaat mag geen opname maken tenzij een opname een onderdeel is van de praktische opdracht.
24. Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
25. De surveillant vermeldt bijzonderheden over het verloop van het examen in het proces-verbaal.
26. In de examenzaal hangt een klok op een voor alle kandidaten duidelijk zichtbare plek.

27. Kandidaten mogen na 50% van de examentijd vertrekken.
28. De surveillant geeft een kwartier voor het eind aan hoeveel tijd er nog rest. Deze vermeldt daarbij dat de kandidaten die recht hebben op verlengde examentijd mogen doorwerken. Kandidaten mogen pas vertrekken nadat zij het gemaakte examenwerk persoonlijk hebben 'ingeleverd' en het signaal tot vertrek is gegeven.
29. Deelname aan een zitting betekent dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
30. De surveillant controleert aan het einde van het examen of alle werkstukken zijn ingeleverd.
31. Na het verlaten van de examenzaal mag het de kandidaat onder geen beding nog worden toegestaan aan het betreffende examen te werken.
32. Voor leerlingen die recht hebben op tijdverlenging, geldt een tijdverlenging van 15 minuten per onderdeel.

ARTIKEL 72 CENTRAAL EXAMEN BIJ VERHINDERING IN EERSTE OF TWEDE TIJDVAK

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling aan de rector, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien de rector zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de rector een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het college daarvoor heeft ingesteld, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.
3. Indien een kandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor Toetsen en Examens zijn eindexamen te voltooien.
4. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de rector aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet, het recht op extra faciliteiten.
5. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.

ARTIKEL 73 TE LAAT KOMEN BIJ EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Een kandidaat die te laat komt mag uiterlijk tot 30 minuten na aanvang van de zitting worden toegelaten tot de examenzaal. Hij levert zijn werk in aan het einde van de officiële zitting, de zittingsduur wordt niet verlengd.
2. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling te laat was en de eventuele gevolgen hiervan.
3. Kandidaten die meer dan 30 minuten te laat komen worden niet meer toegelaten tot de zitting.
4. Bij een geldige reden, te beoordelen door de examensecretaris en/of rector kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Voor het C(S)PE en/of digitaal examen geldt dat de adjunct-directeur en/of de examensecretaris een nieuw afnamemoment bepaalt en communiceert met de kandidaat.
5. De rector informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.

ARTIKEL 74 ONWEL WORDEN TIJDENS EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, wordt door een van de surveillant(en) begeleid bij het verlaten van de examenzaal. In overleg met de kandidaat beoordeelt een lid van de examencommissie, de examensecretaris of de rector of de door hen aangewezen persoon of de kandidaat in staat is het examen te hervatten.
2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de examensecretaris en/of rector, zo mogelijk op grond van een medische verklaring, aan de inspectie verzoeken te beslissen, dat het gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspectie het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de zitting voor het desbetreffende vak deelnemen. In het geval van een digitaal examen kan na contact met de inspectie een nieuwe toets worden ingepland.
3. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling ziek is geworden bij het centraal eindexamen.

4. De rector informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de wijze waarop het examen zal worden afgerond.

ARTIKEL 75 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN CENTRAAL EXAMEN

1. Kandidaten zijn verplicht vóór aanvang van een examenzitting eigen ziekteverschijnselen dan wel zeer bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld ernstige ziekte of overlijden in de familie) te melden bij de rector. In overleg met de examencommissie wordt vastgesteld of de kandidaat in staat is aan de zitting deel te nemen of wordt verwezen naar het tweede tijdvak. Voor het C(S)PE en/of digitaal examen geldt dat de adjunct-directeur een nieuw afnamemoment bepaalt en communiceert met de kandidaat. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling verhinderd is bij het centraal eindexamen. Op het proces-verbaal wordt aangegeven dat de leerling verhinderd is bij het centraal eindexamen.
2. Indien een kandidaat door enigerlei omstandigheid niet bij een zitting in de examenzaal aanwezig kan zijn, maar wel in staat is aan het examen deel te nemen, wordt uitsluitend via de Inspectie het examen beschikbaar gesteld.
3. Indien de kandidaat zonder geldige reden niet aanwezig is bij het centraal eindexamen besluit de rector welke maatregel genoemd in artikel 3.58 lid 1-3 UB WVO 2020 genomen wordt. De rector informeert de kandidaat en/of ouder(s) schriftelijk over de genomen maatregelen en de consequenties hiervan voor de verdere afronding van het examen.
4. Indien de kandidaat het gemaakte examenwerk niet volgens de regels inlevert, beslist de rector over het al dan niet ongeldig verklaren van het gemaakte examenwerk. Dit na overleg met de inspectie van het onderwijs.

ARTIKEL 76 FRAUDE TIJDENS EEN CENTRAAL EXAMEN

1. Indien een surveillant bij een centraal examen waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is- in staat gesteld het werk af te maken.
3. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
4. Op alle oorspronkelijke bladen wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen worden alle bladen vervolgens ingenomen.
5. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Uiterlijk direct na afloop van het examen wordt de rector van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. Nadat het onderzoek is afgesloten neemt de rector een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
8. De kandidaat en diens ouder(s) worden schriftelijk van de beslissing van de rector in kennis gesteld. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
9. De rector stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.
10. Indien de kandidaat het gemaakte examenwerk niet volgens de regels inlevert, beslist de rector over het al dan niet opleggen van een maatregel conform artikel 12 van dit examenreglement. Dit na overleg met de inspectie van het onderwijs.
11. Kandidaten moeten zich beschikbaar houden tot en met de herkansingen.

ARTIKEL 77 BEOORDELING CENTRAAL EXAMEN DOOR EXAMINATOR EN GECOMMITTEERDE

1. De rector doet aan de examinator in een vak toekomen:
  - a het gemaakte werk van het centraal examen;
  - b een exemplaar van de opgaven;
  - c de beoordelingsnormen; en
  - d het proces-verbaal van het examen.
2. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
3. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score.
4. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de rector.

5. Indien een kandidaat onverhoopt het examenwerk met potlood heeft gemaakt, wordt het gemaakte werk onmiddellijk na afloop van de zitting gekopieerd. Het origineel wordt bewaard in de kluis. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
6. De examinerator vult zijn score in WOLF in.
7. Gemaakt werk wordt uiterlijk op de door de examensecretaris aangegeven datum ingeleverd om verzonden te worden.
8. De rector doet aan rector van de gecommiteerde toekomen:
  - a het gemaakte werk van het centraal examen;
  - b een exemplaar van de opgaven;
  - c de beoordelingsnormen; en
  - d het proces-verbaal van het examen.
9. De rector van de gecommiteerde doet de documenten toekomen aan de gecommiteerde.
10. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door de rector van de school waar de gecommiteerde werkzaam is. De gecommiteerde vult de score in WOLF in.

ARTIKEL 78 BEOORDELING CENTRAAL DIGITAAL EXAMEN C(S)PE

1. Bij het maken van het digitale examen is een surveillant en een afnameleider¹⁵ aanwezig.
2. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
3. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
4. Gemaakt werk wordt uiterlijk op de door de examensecretaris aangegeven datum ingeleverd en gereed gemeld.
5. De gecommiteerde, tweede corrector, beoordeelt het werk, overlegt met de examinerator, eerste corrector en vult de verklaring betreffende het correctiewerk in.

ARTIKEL 79 BEOORDELING CENTRAAL EXAMEN C(S)PE DOOR EXAMINATOR EN DOOR TWEDE EXAMINATOR

1. De rector draagt er zorg voor dat bij het maken van het C(S)PE van een eindexamen vmbo een examinerator in het vak of programma aanwezig is.
2. De examinerator beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daar door het College voor Toetsen en Examens gegeven richtlijnen.
3. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
4. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score.
5. De examinerator vult zijn score in WOLF in.
6. De examinerator doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de rector.
7. Voor het C(S)PE van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige of een examinerator van de school zijn.
8. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging.
9. De rector overhandigt aan de tweede examinerator:
  - a een exemplaar van de opgaven;
  - b de beoordelingsnormen;
  - c het proces-verbaal van het examen; en
  - d de regels voor het bepalen van de score.

ARTIKEL 80 VASTSTELLING SCORE EN CIJFER CENTRAAL EXAMEN

1. De examinerator en de gecommiteerden stellen in onderling overleg de score van het centraal examen vast.
2. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan de rector van de gecommiteerde. De rector van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met de rector van de examinerator.

¹⁵ De afnameleider begeleidt en monitort de afname in de afnamemonitor van facet.

3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling in het derde lid, en met inachtneming van de regels zoals bedoeld in artikel 2, lid 2 onder e van de Wet College voor Toetsen en Examens.

ARTIKEL 81 VASTSTELLING UITSLAG EINDEXAMEN

1. De directeur stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De directeur en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».
3. De directeur stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
4. De examenkandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling.
5. Indien dat nodig is om de examenkandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

ARTIKEL 82 EINDCIJFER VAKKEN EINDEXAMEN

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

ARTIKEL 83 UITSLAG EINDEXAMEN VMBO/MAVO

1. De examenkandidaat die het eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. Het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is en
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
  - c. hij
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; of
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; en
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding én kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald en;
  - f. als het gaat om een eindexamen gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak.

4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

ARTIKEL 84 AFLEGGEN EINDEXAMEN IN VAK OP NIVEAU INSCHRIJVING NA EINDEXAMEN IN OVEREENKOMSTIG VAK OP HOGER NIVEAU

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van het eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de rector de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

ARTIKEL 85 BEKENDMAKING CIJFER BIJ EINDEXAMEN IN EERDER LEERJAAR

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing.
2. Indien een leerling niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

ARTIKEL 86 BEKENDMAKING

1. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikelen 3.38 en 3.39 UB WVO 2020 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 3.38 lid 1-4 UB WVO 2020 geen toepassing vindt.
2. De voorlopig afgewezen kandidaten worden op de dag van de examenuitslag telefonisch door hun mentor geïnformeerd over het behaalde resultaat en worden uitgenodigd voor een gesprek op school.
3. De geslaagde kandidaten krijgen uiterlijk de dag na de uitslag een overzicht met de behaalde resultaten uitgereikt.

ARTIKEL 87 INZAGE BEOORDELING EN NORMERING VAN GEMAAKT EXAMENWERK

Bij de examencommissie kan schriftelijk het verzoek worden ingediend om gemaakt centraal examenwerk in te zien. Voor het inzien van het examenwerk wordt een afspraak gemaakt waarbij de examinerator en een lid van de examencommissie aanwezig zullen zijn. De kandidaat mag zich hierbij laten vergezellen door zijn wettelijk vertegenwoordiger.

ARTIKEL 88 HERKANSING CENTRAAL EXAMEN

1. De kandidaten geven op een formulier aan of, en zo ja voor welk vak, zij gebruik willen maken van de herkansingsmogelijkheid. Dit formulier dient tijdig en ondertekend door de kandidaat en ouder(s)/verzorger(s) te worden ingeleverd bij de examensecretaris.
2. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het C(S)PE.
3. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het C(S)PE dat door de rector aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
4. De herkansing van het C(S)PE bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.

5. De examenkandidaat heeft het recht op herkansing indien de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
6. De examenkandidaat deelt de examensecretaris voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing.
7. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht ten hoogste eenmaal uit.

ARTIKEL 89 CIJFER EN UITSLAG NA HERKANSING

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de directeur de uitslag definitief vast en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de directeur het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

ARTIKEL 90 DIPLOMA'S, GETUIGSCHRIFTEN, CERTIFICATEN EN CIJFERLIJSTEN

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De directeur reikt uit:
  - a. een diploma vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort;
  - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
  - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
  - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.
3. De directeur en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste tot en met derde lid.

ARTIKEL 91 CIJFERLIJST EINDEXAMEN

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
  - b. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
  - c. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo;
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34 lid 2 of artikel 3.35 lid 3 UB WVO 2020.
  - e. de uitslag van het eindexamen.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De directeur en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de directeur er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

ARTIKEL 92 VERMELDING VAN VAKKEN MET VRIJSTELLING OP CIJFERLIJST VMBO/MAVO

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid, UB WVO 2020 bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

ARTIKEL 93 DIPLOMA VMBO THEORETISCHE LEERWEG BIJ INSCHRIJVING GEMENGDE LEERWEG

De directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen vmbo gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 3.35 UB WVO 2020 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

ARTIKEL 94 VERMELDING PROFIEL EN LEERWEG OP DIPLOMA

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De directeur en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

ARTIKEL 95 JUDICIUM CUM LAUDE MAVO

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - i. De vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de vakken van het profieldeel; en
    - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien het examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van:
    - i. De eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en
    - ii. Het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid UB WVO 2020, en
  - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen voor de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.
3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. Ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - i. De vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de vakken van het profieldeel; en
    - ii. Het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. Ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35 UB WVO 2020.

ARTIKEL 96 VOORLOPIGE CIJFERLIJST

1. De directeur verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
  - a. Die:

- i. In het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, zover die cijfers niet op grond van artikel 3.36, tweede lid UB WVO 2020, zijn vervallen of
    - ii. Het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 3.56 UB WVO 2020 aflegt; en
  - b. Die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
  - a. Het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
  - b. Het cijfer van het schoolexamen;
  - c. Het cijfer van het centraal examen;
  - d. Het eindcijfer voor het vak;
  - e. De aantekening of gebruik is gemaakt van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38 UB WVO 2020.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 2.58, eerste lid UB WVO 2020, is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

ARTIKEL 97 CERTIFICAAT VOOR VAKKEN EINDEXAMEN VMBO BIJ AFWIJZING EINDEXAMEN

Op het certificaat voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:

1. Het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
2. Het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met 'goed' of 'voldoende'.

ARTIKEL 98 DUPLICATEN

Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt.

ARTIKEL 99 BEWAREN WERK CENTRAAL EINDEXAMEN

1. De rector bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden. Het vernietigen van het werk gebeurt conform de Archivering; Selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.
2. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
3. Ten aanzien van de bewaartermijnen en vernietigingstermijnen geldt binnen de vereniging de Archivering; Selectielijst vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. Bij tegenstrijdigheid tussen dit reglement en de Selectielijst, prevaleert de selectielijst.

HOOFDSTUK6 OVERIGE BEPALINGEN

ARTIKEL 100 SLOTBEPALING

1. Het examenreglement is met grote zorgvuldigheid opgesteld, mochten er onverhoopt tegenstrijdigheden zitten tussen de wet en dit examenreglement, dan prevaleert de wet.
2. In die gevallen waarin in dit examenreglement onverhoopt niet wordt voorzien beslist de rector.
3. Indien er naar oordeel van de rector sprake is van bijzondere omstandigheden, kan de rector bepalen gemotiveerd af te wijken van het examenreglement.

ARTIKEL 101 HARDHEIDSCLAUSULE

Onze Minister kan regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over eindexamens, buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing van die regels gelet op het belang dat deze regels beogen te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Aldus vastgesteld door de rector op [...] na instemming te hebben verkregen van de MR op [...]